

Tıbb-ı Nebevi'de koruyucu hekimlik dendiğinde aklımıza ilk olarak 3 şey gelmektedir:

1. Hijyen (Temizlik)

2. Perhiz

3. Karantina.

Tıbb-ı Nebevi kitaplarında "hijyen" konusuna hatırı sayılır bir yer ayrılmıştır. İslam dini hijyenle başlamaktadır. Zira abdest, gusül, teyemmüm, ağız ve diş temizliği ile neredeyse günde beş kere el, yüz ve diş, haftada en az bir kere beden temizliği yapılıyor.

Daha da önemlisi bunlar dinin emirleri, vecibeleri; yani dinin parçası, mütemmimi.

"Temizlik imanın yarısı" (Müslim, Taharet, 1; Tirmizi, Daavat, 86) diyen Resulullah (s.a.v.) dini ve dini ibadetleri hijyen ile başlatmakta.

Yanı sıra hastalığın insana bulaşmaması için Hz. Peygamber(s.a.v.)'in aldığı tedbirler var.

Bunlara bakıldığında;

- O'nun aksırdığı zaman ağzını kapayarak sesini kısıtığını,

- Tuvalete gittiği zaman su kullanarak temizlik yaptığını,

- Bulaşıcı hastalıklardan uzak durduğunu ve

- **Dışkı, idrar, kan ve irin gibi** maddeleri necis (pis) saydığını görmekteyiz.

Modern tıbbın yukarıda sayılan maddelerin mikrop taşıyıcı özelliklere sahip olduğunu kabul etmesi ve hastanelerde araştırma ve testlerin genelde bu maddeler üzerinde yapılması ilginç değil mi?

Nitekim Resulullah (s.a.v.) bir hadisinde şöyle buyurmakta:

“Biriniz mescitte iken balgamı gelirse herhangi bir müminin cildine veya elbisesine bulaşmaması için onu kaybetsin. ” (Ahmed b. Hanbel, Müsned, I, 179)

Hz. Peygamber (s.a.v.) bulaşıcı hastalığı olan kimseye yaklaşmamayı emrettiği gibi bulaşıcı hastalığa tutulan kimsenin de bulunduğu yerden ayrılmamasını istemiş ve bulaşıcı hastalığa neden olan zararlı hayvanlarla mücadele edilmesi gerektiğini belirtmiş.

Şimdi bunları sırasıyla ele alalım:

a) Cüzam: Cüzam hastalığı Hz. Peygamber (s.a.v.) döneminde herkesin korkulu rüyası haline gelmişti. Bulaşması güç bir hastalık olmasına rağmen Hz. Peygamber (s.a.v.) cüzamlıdan kaçmayı ve cüzamlı kimsenin de sağlıklı insanların arasına girmemesi gerektiğini emretmiş ve şöyle buyurmuştur:

“Cüzamlıdan aslandan kaçır gibi kaçın” (Buhari, et-Tıb, B.19; Ahmed b. Hanbel, II, 443)

Kendisini ziyarete gelen Sakif heyetinde cüzamlı bir kimse olduğunu öğrenen Hz. Peygamber (s.a.v.) ona haber göndererek şöyle buyurmuştur:

“Biz seninle bey’atleştik, artık sen geri dönebilirsin” (Müslim, es-Selam, had. 126; İbni Mace, et-Tıb, B.44)

b) Veba: Hz. Peygamber (s.a.v.) döneminde amansız hastalıklarından birisi de vebaydı. Vebadan korunma konusunda Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır:

“Bir yerde vebanın bulunduğunu duyarsanız oraya gitmeyiniz. □ Bulunduğunuz yerde veba hastalığı varsa oradan da ayrılmayınız .” (Buhari, et-Tıb, B.168; Müslim, es-Selam, bad.130)

Böylece Hz. Peygamber (s.a.v.), o dönemde hiç duyulmamış **"karantina yöntemini uygulamaya"** başlamış ve koruyucu hekimlik konusunda çağları aşan bir hamle yapmıştır.

Hz. Peygamber (s.a.v.), bir taraftan hastalık bulaştıktan sonra ne gibi tedbirler alınacağını açıklarken diğer taraftan bir şekilde hastalığı yayan ve zararlı oldukları bilinen hayvanlarla mücadele edilmesi gerektiğini emretmiştir:

“Yeryüzünde yaşayan zararlı beş çeşit hayvanı öldürene hiçbir günah yoktur. Onlar şunlardır: Akrep, karga, çaylak, fare ve kuduz köpek.” (Buhari, bed’ul-halk, B.16)

c) Kuduz: Yukarıdaki hadiste de görüldüğü gibi, Hz. Peygamber (s.a.v.) kuduz köpeğin öldürülmesinde bir sakınca görmediği gibi, bazı hastalıklara neden olacağı için av ve çoban köpeği dışında evde köpek beslenmesini sakıncalı görmüştür. Hatta köpeğin salyasının insan sağlığı için tehdit oluşturduğunu beyan etmiştir.

“Köpek bir kabı yalarsa onu yedi defa yıkayın sekizincide toprakla ovalayın.” (Müslim, et-Taharet, had. 93)

Dikkat edilirse, yukarıdaki hadiste köpeğin yaladığı kabın yedi defa yıkanması, sekizinci de toprakla ovalanması salık verilmektedir. Burada aklımıza hemen şu soru gelir. Köpeğin yaladığı kabın yıkanmasından sonra toprakla ovalanmasının hikmeti nedir acaba?

Modern tıp, mikropları imha eden *stopomicine*, *tetraceline* ve *niyomavine* gibi ilaçların topraktan hatta en çok kabristan toprağından yapıldığını söylüyor.

Resulullah (s.a.v.)'in hadisinin hikmeti daha yeni anlaşılıyor. Demek ki, köpeğin salyası ile kaba bulaşan mikroplar ancak toprak ile öldürülebiliyor.

Eski zamanlarda köpek, at gibi evlerin temel enstrümanlarından biriydi.

Köpek beslemek veya ev ve iş yerinin önüne köpek bağlamak gerekirdi. İnsanlar köpeklerle çok haşır neşirdi. Bugün de bir çok aile köpek beslemektedir.

Nitekim yapılan araştırma sonuçları göstermiştir ki; köpekler insanların hastalanmalarına neden olan mikropları taşıyor.

Köpeğin sevimli hayvanlar olduğunu bir şekilde insana yaklaştığını ve sürtündüğünü özellikle çocukların onları sevdiğini hatta okşadığını biliyoruz.

Bir de sadece köpek salyası ile hastalığın bulaşmadığını aynı zamanda tüylerinden de hastalığın geçebileceğini unutmamamız gerekiyor.

İşte bu nedenlerle Hz. Peygamber (s.a.v.)'in, çoban ve av köpeği dışında evde köpek beslenmemesi konusunda getirdiği yasağın hikmetleri daha iyi anlaşılıyor.

Necip Fazıl tarafından yazıldı.

Salı, 25 Mart 2014 17:17 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Nisan 2022 02:08

Özetle ifade etmek gerekirse; Hz. Peygamber (s.a.v.) vücudun kuvvetli olmasını istemiş, bunun da beslenme ve hastalıktan korunma ile mümkün olacağını açıklamıştır. Hastalıklardan korunmak için temizliği önemsemiş yanı sıra bulaşıcı hastalık olan yerlere (insan, hayvan ve yerleşim alanları) yaklaşılmamasını eğer orada bulunuluyorsa oradan uzaklaşılmasını emretmiştir. Bu münasebetle tarihte ilk defa karantina uygulamasını başlatmıştır.